

HAKA

Eesti Hariduse
Kvaliteediagentuur

Täienduskoolitusasutuse õppekavarühma kvaliteedi hindamine

Softekon OÜ

Õppekavarühm juhtimine ja haldus

HINDAMISARUANNE

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

„Tööturuteenuste osutamine tagamaks paremaid võimalusi hõives osalemiseks“

2023

Täienduskoolitusasutuse nimi (jur)	Softekon OÜ
Veebilehe aadress	https://ekursus.ee/
Kontaktisik koolitusasutuses, telefon	Aivar Pehme
Hindamiskomisjon	<p>Vilja Saluveer - Vilja on omandanud kõrghariduse Tartu Ülikoolis geograafina. Ta on töötanud nii era kui avalikus sektoris juhtimise ja nõustamise valdkondades ning pikka aega Haridus- ja Teadusministeeriumis erinevate osakondade juhtiveksperdi ja õpetajaosakonna asejuhatajana. Töö sisuks oli valdkonna regulatsioonide ja arengukavade väljatöötamine ning nende elluviimine, sh Euroopa Sotsiaalfondi vahendite toel. Täna on Vilja Riigi Tugiteenuste Keskuses ja Eesti Hariduse Kvaliteediagentuuris lepinguline projektide hindaja.</p> <p>Jana Kimber - Jana on saanud rakenduskõrghariduse ettevõtlikõrgkoolist Mainor (ärikorraldus) ning omandanud Haapsalu Kutsehariduskeskuses raamatupidamise eriala. Ta on pikka aega töötanud Swedbankis, kus ta alustas kliendinõustajana ning liikus edasi ärikliendihalduri, teenindussaali juhataja lõpuks kontori juhataja ametikohtadele. Ta on töötanud ka ERGO kindlustuses Põhja-Eesti regiooni müügijuhina. Ta on teinud asutustes sisekoolitusi nii tööandja poolt pakutavate toodete kohta kui ka iseseisvalt koostanud eneseväljenduse ja esinemiskoolitusi. Hetkel keskendub Jana andragoogika õpingutele.</p>
Hindamisperiood	veebruari-aprill 2023
Valimi õppekavad	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ettevõtlusega alustamine ja äriplaani koostamine 2. Projektikirjutamine

HINDAMISVALDKONDADE HINNANGUTE KOONDTABEL

Hindamisvaldkonnad	Koondhinnang hindamisvaldkonnale
1. Õppekava ja õppekavaarendus	<i>Nõuded ei ole täidetud</i>
2. Õppimine ja õpetamine	<i>Nõuded ei ole täidetud</i>
3. Koolitajad	<i>Nõuded on põhiosas täidetud</i>
4. Ressursid	<i>Nõuded on täidetud</i>

Sisukord

Sissejuhatus	3
Õppekavarühma juhtimine ja haldus analüüs hindamisvaldkondade lõikes	5
I ÕPPEKAVA JA ÕPPEKAVAARENDUS	5
II ÕPPIMINE JA ÕPETAMINE	8
III KOOLITAJAD	14
IV RESSURSID	15

Sissejuhatus

Täienduskoolitusasutuse õppekavarühma kvaliteedi hindamine on täienduskoolitusasutuse õppekavade ning nende alusel toimuva õppe ja õppealase arendustegevuse hindamine õppekavarühmas. Hindamist teostab Eesti hariduse Kvaliteediagentuur (edaspidi HAKA). Hinnatakse, kas kvaliteet vastab [täiskasvanute koolituse seaduses](#) (TäKS) ja [täienduskoolituse standardis](#) määratletud täienduskoolituse kvaliteedi nõuetele ning [HAKA juhendis](#) sätestatud kvaliteedikriteeriumitele.

Hindamise eesmärgiks on anda täienduskoolitusasutusele soovitusi õppe kvaliteedi parendamiseks õppekavarühmas ja tunnustada parimat kvaliteeti.

Hinnatavate õppekavade valiku on teinud HAKA asutuse veebilehel olevate koolituspakkumiste seast. Hindamiskomisjoni eesmärk on analüüsida õppe kvaliteeti õppekavarühmas ning anda analüüsi põhjal soovitusid õppe kvaliteedi parendamiseks. Komisjoni töö aluseks on täienduskoolitusasutuse esitatud õppekavarühma eneseanalüüs ja selle lisad, asutuse veebilehel olev teave ning vestlustel kogutud informatsioon.

Õppekavade ja õppe kvaliteeti analüüsitakse **4 hindamisvaldkonna** alla kuuluva **8 kriteeriumi** lõikes. Kriteerium on nõue, mille täitmist hinnatakse. Kriteeriumite all on toodud **suunised**, mis sisaldavad näiteid selle kohta, mida kriteeriumi hindamisel arvesse võetakse.

Hindamisvaldkonnad on:

- õppekavad ja õppekavaarendus
- õppimine ja õpetamine
- koolitajad
- ressursid

Hindamiskomisjon toob oma aruandes iga hindamisvaldkonna lõikes välja tugevused, parendusvaldkonnad koos soovitustega õppe kvaliteedi parendamiseks ning arenguvõimalused:

- **Tugevustena** on välja toodud head tavad, uuenduslikud lahendused jne, mis on andnud soovitud tulemusi ja seeläbi õppele lisaväärtust. Tugevused on enamasti kui nõuetele vastavad.
- **Parendusvaldkonnad ja soovitused** viitavad mittevastavustele või vajakajäämistele hindamiskriteeriumi nõuete täitmisel. Parendusvaldkonnad mõjutavad hindamisotsuse kujunemist.
- **Arenguvõimalused** on komisjoni soovitused arendustegevusteks, mis ei sisalda mittevastavust nõuete täitmisel ning mille arvestamine või mitteamarvestamine on koolitusasutuse otsustada. Arenguvõimalused ei mõjuta lõpphinnangu kujunemist.

HAKA täienduskoolituse hindamisnõukogu kaalub hindamiskomisjoni hinnanguid hindamisvaldkondadele ja hindamisaruandes välja toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning võtab vastavalt HAKA juhendis sätestatud põhimõtetele vastu ühe järgmistest hindamisotsustest: a) asutus on positiivselt läbinud õppekavarühma kvaliteedihindamise ja talle on antud kvaliteedimärk; b) asutus on positiivselt läbinud õppekavarühma kvaliteedihindamise; c) asutus ei ole positiivselt läbinud õppekavarühma kvaliteedihindamist.

ÜLEVAADE HINDAMISPROTSESSIST

Koolitusasutuse Softekon OÜ hindamine on kulgenud kokkulepitud tähtaegadest kinni pidades. Aruande põhjal valmistas hindamiskomisjon ette küsimused vestluseks asutuse esindajaga. Softekon OÜ-s on üks koolitaja, kes on ka koolitusasutuse omanik. Veebivestlusel oli asutuse esindaja avatud ja koostöine.

Hindamiskomisjon sai asutuse õppekavarühma eneseanalüüsi koos lisadega 27.02.2023

Tagasiside asutuse eneseanalüüsi aruandele: Hindamiskomisjonile esitatud eneseanalüüs sisaldab kõikide hinnatavate kriteeriumite kirjeldust. Aruandes oleks võinud koolitaja enam järgida aruande vormis kirja pandud suuniseid ja oma väidete kinnituseks ka lisamaterjale esitada. Näited ülesannetest, mida õppija peab täitma, mõne õppepeatüki audio-, video või tekstituvustus, hindamiskriteeriumid jms oleksid hindamiskomisjonile kasulikud tõendusmaterjalid olnud.

Vestlus asutuse esindajatega toimus 10.03.2023

Komisjon saatis esmase hindamisaruande asutusele 10.04.2023

Asutus ei esitanud aruandele eeltutvumise käigus kommentaare

Komisjon esitas lõpliku aruande HAKAle 17.04.2023

TÕENDID

Komisjoni hindamisaruanne põhineb järgmistel tõenditel:

- Õppekava “Projektkirjutamine” (alla laetud veebilehelt 27.02.2023)
- Õppekava “Ettevõtlusega alustamine ja äriplaani koostamine” (alla laetud veebilehelt 27.02.2023, edasises tekstis kasutatakse lühendit “äriplaani koostamise õppekava”)
- Asutuse veebileht ekursus.ee
- OÜ Softekon kvaliteedi tagamise alused (alla laetud veebilehelt 06.03.2023)

- OÜ Softekon õppekorralduse alused (alla laetud veebilehelt 06.03.2023)
- Veebiintervjuu protokoll (10.03.2023)
- Nõuded ülesannetele (edastatud asutuse poolt 15.03.2023)

Õppekavarühma juhtimine ja haldus analüüs

hindamisvaldkondade lõikes

I ÕPPEKAVA JA ÕPPEKAVAARENDUS

1. Õppekavad on ajakohased ja nende arendusprotsess on tõenduspõhine.

Suunised: Asutusel on olemas õppekavade väljatöötamise ja arendamise põhimõtted ja neid rakendatakse praktikas. Õppekava on välja töötatud sihtrühma ja/või tööturu vajadustest lähtuvalt. Kus võimalik, toetatakse valdkondlikele uuringutele (nt OSKA), ja kus asjakohane, lähtutakse valdkondlikest regulatsioonidest (nt määrused, rahvusvahelised standardid) või kutsestandarditest. Asutuses vaadatakse regulaarselt üle õppekavad, selgitatakse välja nende arenguvajadused, kasutades õppijate, koolitajate jt osapoolte (nt tööandjad) tagasisidet, ning uuendatakse õppekavasid, püüeldes parima kvaliteedi poole. Potentsiaalsele õppijale kättesaadav informatsioon veebilehel või muul avalikkusele kättesaadaval meediaplatvormil õppekava kohta on asjakohane.

ANALÜÜS

Eneseanalüüsis on kirjas, et õppekavade väljatöötamise ajendiks on tööturul tekkinud vajadus koolituste järele ja õppekava koostamise aluseks võetakse vastavate valdkondade regulatsioonid. Koolitusasutuse kvaliteedi tagamise aluste dokument lisab, et õppekavade koostamisel arvestatakse koolitusel osalenute tagasisidet, samuti koolitushuviliste soove ning praktilist vajadust koolituste osas. Eneseanalüüsis väidab koolitaja, et õppekavasid vaadatakse üle vähemalt kaks korda aastas ja muutmise põhjuseks on eelkõige muudatused regulatsioonides. Eneseanalüüsis on märgitud, et kaudselt on õppekavade koostamisse kaasatud ka Töötukassa, EAS jms kui regulatsioonide kehtestajad. Veebivestlusest selgus, et kaasamise all mõistab koolitaja enda kursis hoidmist nende asutuste juhiste ja regulatsioonidega.

Veebivestlusel selgus, et koolitusasutuses töötab üks koolitaja, kes koostab õppekavad põhiliselt enda initsiatiivil ja oma kogemusest lähtuvalt. Õppekavade koostamise põhimõtteid eraldi välja töötatud koolitusasutusel ei ole. Sihtrühma vajadused selgitatakse peale seda kui koolitused on alanud ja sellest tulenevalt muudetakse pigem koolitust, sh privaatsete konsultatsioonide sisu, kuid mitte õppekavasid.

Äriplaani koostamise õppekavas märgitakse, et selle koostamise aluseks on väikeettevõtja, tase 5 kutsestandard ning õppekavas on üles loetud standardi kõik kuus kohustuslikku kompetentsi. Veebivestluses esitati koolitajale küsimus, milliseid kutsestandardi kompetentse ettevõtluskoolituse õppekava tegelikult katab. Koolitaja hinnangul käsitletakse koolitusel kõiki kutsestandardi kompetentse. Komisjoni küsimusele, kuidas kompetentside omandatust hinnatakse, vastas koolitaja, et esitatud äriplaani alusel. Äriplaani koostamine toimub äritegevuse kavandamise käigus, äritegevuse käivitamise, korraldamise, arendamise, majandusarvestuse ja juhtimise teemasid katab õppekava vähe või üldse mitte. Seega õppekava sisu ei ole põhiosas ettevõtlus, vaid äriplaani koostamine, mis eeldab eelkõige äritegevuse kavandamiseks vajalikke teadmisi ja oskuseid. Väikeettevõtja kutsestandard kirjeldab tunduvalt laiemaid kompetentse kui äriplaani kirjutamise oskus ja seetõttu on õppekavas kogu standardile viitamine õppijat eksitav.

Veebivestlusel selgus, et asutusel ei ole selgeid ja tõendus põhiseid õppekavade koostamise aluseid. Õppekavade loomine ja muutmine toimub põhiliselt koolitaja enda initsiatiivil ja oma kogemusest lähtuvalt. Sihtrühma vajadused selgitatakse alles koolituse käigus.

Info koolituste kohta on asutuse veebilehel leitav ja asjakohane. Kaaluda võiks kõikide koolituste jaoks ühtse visuaali loomist.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Asutusel ei ole selgeid ja tõendus põhiseid õppekavade koostamise ja muutmise aluseid. Komisjon soovib koolitusasutuses välja töötada põhimõtted õppekavade loomiseks ja arendamiseks ning teha need kättesaadavaks asutuse veebilehel.
- 2) Õppekavas viidatakse väikeettevõtja, tase 5 kutsestandardi kõigile kuuele kompetentsile, kuid koolitus ise ei võimalda standardis kirjeldatud kompetentside omandamist nii aja kui mahu poolest. Soovitame õppekavas keskenduda äriplaani koostamisele, mitte kogu Väikeettevõtja, tase 5 kutsestandardile ja viidata õppekavas asjakohastele kompetentsidele.

2. Õppekava erinevad osad moodustavad sidusa terviku. Õpiväljundid vastavad õppekava eesmärgile ja sisule ning on õppekavas planeeritud õppeaja ja meetoditega saavutatavad.

Suunised: Õpiväljundid kirjeldavad koolituse lõpuks omandatavaid teadmisi, oskusi ja hoiakuid ning nende saavutamist õppija poolt on võimalik kas koolituse käigus ja või selle lõpus hinnata. Kus asjakohane, vastavad õpiväljundid valdkonna kutsestandardi ja/või regulatsiooni nõuetele ([täienduskoolituse standard § 2 lg 2](#)).

Õppekava erinevad osad – pealkiri, eesmärk, õpiväljundid, õpingute alustamise tingimused (sh digiõppes osalemiseks vajalikud nõuded), õppesisu, õppemeetodid, hindamine, õppemaht – on omavahel kooskõlas ja moodustavad sidusa terviku ning võimaldavad koolituse sihtrühmal ettenähtud ajaga saavutada õpiväljundid.

ANALÜÜS

Õppekava “Ettevõtlusega alustamine ja äriplaani koostamine” sihtrühmana nähakse ettevõtlusega alustavat või juba startinud ettevõtjat, kes vajab selles protsessis tuge. Koolituse eesmärgiks on nimetatud sihtgrupile vajalike baastadmiste andmine ning toetuskõlbuliku äriplaani koostamine.

Õppekavas on kolm õpiväljundit: 1) oskab hinnata oma äriidee potentsiaali valitud turul; 2) tunneb ettevõtlusega seotud riske; 3) koostab äriplaani, mille saab esitada rahastuse taotlemiseks.

Need õpiväljundid on orienteeritud äriplaani koostamisele, kuid ettevõtte alustamisega seoses ei ole ühtegi õpiväljundit. Äriplaanis on üks osa ka finantsprognoosil ehk õppijal tuleb täita bilansi ja kasumiaruande leht. Õpiväljundid ei toeta hetkel antud blokkide iseseisvat täitmist. Õppe sisus on välja toodud 21 erinevat teemat, seega iga teema jaoks on aega maksimaalselt 3 akadeemilist tundi.

Eneseanalüüsis esitatud õppekava erinevate osade kooskõla ja terviklikkuse analüüsimise tabelis on välja toodud vaid osad õppekava teemad, mis õpiväljundite saavutamist toetavad, kuid mitte kõik. Õppekava teemad: äriidee ja selle analüüs, konkurendid, konkurentsianalüüs, turuanalüüs ja sihtturu määratlemine ning turu-uuring toetavad eneseanalüüsi kohaselt kahe esimese õpiväljundi saavutamist.

Õpiväljundile “tunneb ettevõtlusega seotud riske” lisandub veel teema “riskianalüüsi koostamine”. Seega on eneseanalüüsis esitatud tabelis kaetud õpiväljunditega vaid viis õppekava sisu teemat, ülejäänud teemad ei ole õpiväljunditega kaetud. Need on järgmised: sissejuhatus ettevõtlusesse; äriseadustik ja erinevad ettevõtlusvormid; äriidee rahastus ja toetusvõimalused (EVAT, EAS, PRIA jms); ettevõtja infokanalid ja tugistruktuurid; äriplaani osad ja äriplaani koostamise põhimõtted; toode ja tootearendus; oma- ja müügihinna arvutamine, tasuvuspunkti leidmine; kliendipersoon loomine; reklaami ja turunduse planeerimine; müügi- ja jaotuskanalite valik; finantsplaneerimine; tegevuskava koostamine; raamatupidamise põhialused; maksunduse alused ja maksustamine; tööõigus (lepingud, õigused ja kohustused); töötervishoiu- ja tööohutuse korraldus ettevõttes; ettevõtjale vajalik seadusandlus (RPS, TLS, TTOS, VÕS jms). Need kõik on mahukad teemad, mille kvaliteetne käsitlemine ei ole õppekavas ettenähtud aja jooksul saavutatav.

Veebivestlusest selgus, et õppija täiesti iseseisval tööl põhineval kursusel keskendutaksegi äriplaani koostamisele. Õppekava õpiväljundid ei toeta ettevõtluse alustamisega seotud teadmiste ja oskuste omandamist. Ka mahukate baastadmiste omandamine iseseisvalt õppides on küsitav. Veebivestluse käigus selgus, et koolitaja jälgib õppija baastadmiste omandamist lõpptulemuse valmimise protsessis kirjalike tööde esitamise kaudu ja ettevõtluskoolituse puhul on vaja õppijal teha 5 ülesannet, mis põhinevad äriplaani koostamise etappidel. Komisjon ei saanud selgust, kuidas baastadmiste omandamist hinnatakse.

Hindamiskomisjon leiab, et õppekava õpiväljundid on sõnastatud liiga üldiselt ja need kattuvad vaid osaliselt õppe sisuga. Õppe sisu ja õpiväljundid ei toeta ettevõtlusega alustamist, seega õppekava erinevad komponendid ei moodusta sidusat tervikut.

Asutuse koduleheküljelt on leitavad kaks täiesti sarnaste õpiväljundite ja teemadega õppekava, millel on erinev pikkus ja nimetus. Need on: “Ettevõtlusega alustamine ja äriplaani koostamine (juhendamise veebiõpe)” (maht 60 akadeemilist tundi) ja “Ettevõtluskoolitus äriplaani koostamisega” (maht 102 akadeemilist tundi). Viimast reklaamitakse kui klassiõpet Zoomis. Komisjonile jäi arusaamatuks, kuidas on võimalik saavutada nii suure koolitusmahu erinevuse puhul sarnane tulemus.

Veebivestlusel selgus, et pikem koolitus sisaldab ka auditoorset 8-tunnist ja 7-päevast auditoorset tööd Zoomis ning Töötukassa on tegelikult soovitanud just sellist koolitust oma klientidel võtta.

Hindamisel olev 60 tunnine õppekava “Ettevõtluskoolitus äriplaani koostamisega” põhineb vaid õppija iseseisval tööl, mis ei ole kõikidele õppijatele jõukohane ja kirjeldatud mahus saavutatav. Seetõttu soovitab hindamiskomisjon järgida Töötukassa soovitusi ning pakkuda auditoorse tööga toetatud õpet.

Veebivestlusel selgus ka, et koolitaja hinnangul ei ole paljudel äriplaani koostamise õppekaval õppijatel piisavaid Exceli tabeli kasutamise oskuseid ja seetõttu kulub palju aega õppijate juhendamisele, kuidas täita näiteks Töötukassa poolt nõutud finantstabelit, mis on äriplaani osa.

Projektikirjutamise õppekava sihtrühm on lai, koolitusele on oodatud kõik, kes soovivad selgeks saada projektikirjutamise põhitõed. Õppekava õpiväljundid ja õppesisu on kooskõlas, kõik õppekava teemad on õpiväljunditega kaetud. Õpiväljundeid on kolm: 1) tunneb projektitaotluste ülesehitust ning erinevaid taotlusvorme; 2) teab projektikirjutamise põhitõdesid; 3) kirjutab iseseisvalt näidisprojekti.

Kaks esimest neist on sõnastatud väga üldiselt. Komisjonile jäi arusaamatuks esimese õpiväljundi “tunneb erinevaid taotlusvorme” eesmärk ja selle hindamine. Veebivestluses selgitas koolitaja, et:

“Laias laastus jäävad taotlusvormid samaks ja projekti kirjutamise mõttes on hea, kui inimesed teavad kuhu ja millises vormis nad saavad esitada projektitaotlusi.” Koolitaja väitis, et hindab arutelu käigus õpiväljundi saavutamist sellega, kas õppija on aru saanud, kust ja miks ta võiks raha küsida. Seega on õppe tulemuseks õppija vajadusest lähtuv konkreetse taotlusvormi tundmine. Hindamiskomisjon soovib selle õpiväljundi sõnastuse üle vaadata. Ka teine õpiväljund: “tunneb projektkirjutamise põhitõdesid” võiks olla sõnastatud konkreetsemalt: milliseid teadmisi ja oskusi õppija koolituse lõpuks omandab, et kirjutada hea projekt. Eneseanalüüsi põhjal hinnatakse kõikide õpiväljundite saavutamist ühe kirjaliku töö põhjal, milleks on üks konkreetne projektitaotlus. Sellisel juhul hinnatakse ühte konkreetset taotlusvormi, mitte “erinevate taotlusvormide tundmist ja projektkirjutamise põhitõdede teadmist”. Koolituse eesmärgiks seatud baasteadmiste omandamise kohta ei saanud komisjon tõendusmaterjali. Projektkirjutamise koolituse õppemahuks on 40 akadeemilist tundi ja õppekavas käsitletud teemad on võimalik selle ajaga katta.

Kuna eneseanalüüsis märkis koolitaja, et **mõlema õppekava** õpiväljundeid hinnatakse praktilise tööde esitamise põhjal, soovis komisjon näha, millised need tööd on ja kuidas neid hinnatakse.

Koolitaja poolt esitatud kirjalikus lisamaterjalis selgitab koolitaja, et ettevõtluskoolituse puhul hinnatakse viit kirjalikku tööd (milleks on äriplaani koostamise etapid) ja projektkirjutamise koolituse puhul ühte kirjalikku tööd (milleks on projektitaotlus) tööde eest saadava punktiskooriga. Seega hinnatakse mõlema õppekava puhul ühte õpiväljundit, kahe teise õpiväljundi hindamise kohta ei saanud komisjon kinnitust.

Veebivestlusest selgus, et nii äriplaani koostamise kui ka projektkirjutamise õppekavad põhinevad täielikult õppija iseseisval töö. Koolituskeskkonda on üles laetud õppematerjalid, nii audio-, video- kui ka tekstimaterjal ja õppija ise valib, kuidas ja millal ta vajaliku materjali omandab. Ka selgus veebivestlusest, et mõlemal õppekaval on olnud vähe õppijaid (mõlemal kuni 10) ja põhiliselt on sellise õppevormi puhul keskendunud tulemustele: äriplaani ja projektitaotluse kirjutamisele, mille puhul koolitaja juhendab igat õppijat individuaalselt. Individuaalsete konsultatsioonide maht ei ole arvestatud õppekava sisse ja see varieerub õppija vajadustest lähtuvalt.

Kursuste ajakavas on määratud kursuse kogumaht ja õppijaga lepitakse kokku ka koolituse algusaeg, kuid kõikidel on võimalik õppida omas tempos. Õppekava läbimine on koolitaja sõnul paindlik. Kursuse määratud lõpuaeg on nendel õppijatel, kes tulevad läbi Töötukassa. Tulenevalt Töötukassa nõuetest on koolitaja hinnanud orienteeruva koolituse kestuseks 4-6 nädalat, hinnatavate õppekavade puhul 6 nädalat. Sellegipoolest on õppijaid, kes läbivad koolituse kiiremini, aga ka neid, kellel kulub ülesannete täitmiseks ja materjali omandamiseks oluliselt rohkem aega, mis juhul pikendatakse koolituse kestvust omavahelise kokkuleppega vms. Koolitaja ei oma ülevaadet, kui palju õppijatel tegelikult aega õppematerjali läbitöötamiseks ning omandamiseks kulub.

Mõlema õppekava osas “Õpingute alustamise tingimused” on märgitud, et õppijal peavad olema baasteadmised arvuti ja interneti kasutamisest, st õppija peab olema suuteline arvutis e-posti kasutama ning koolitaja veebilehe kaudu õppekeskkonda sisenema. Hindamiskomisjon soovib kaaluda, kas seada "Ettevõtlusega alustamise ja äriplaani koostamise" õppekavasse õppimise alustamise tingimuseks programmi Excel kasutamise oskus.

Hindamiskomisjoni hinnangul on koolitaja kogu vastutuse õppimise eest pannud õppijale ja usub, et õppekavas märgitud koolitusmahuga on võimalik tulemus saavutada. Kuna ülevaadet õppija ajakulust

ei ole ja individuaalsete konsultatsioonide mahtu ei arvestata õppekava sisse, on õppemahtude määratlus õppekavades ekslik.

Kokkuvõtteks leidis komisjon, et mõlemas vaadeldavas õppekavas on küll õpiväljundid sõnastatud, kuid need on üldised, ei kattu äriplaani koostamise õppekava puhul sisuga ja ei ole õppekavas märgitud aja jooksul saavutatavad. Õpiväljundid ei ole suures osas mõõdetavad ja kõikide täitmist ei hinnata. Mõlema õppekava puhul on märgitud koolituse eesmärgiks sihtgrupile vajalike baastadmiste andmine, mille koolitavad peaksid samuti iseseisvalt omandama, kuid nende hindamist ei toimu.

Õppekavad põhinevad vaid õppija iseseisval töö, millega kaasnevad vastavalt õppija vajadusele veebikohtumised koolitajaga, mis on oma olemuselt eeskätt konsultatsioonid. Individuaalsete konsultatsioonide maht ei ole arvestatud õppekava/õppeaja sisse ning maht varieerub õppija vajadustest lähtuvalt. Äriplaani koostamise õppekava teemad on mahukad ja need ei kattu õpiväljunditega. Hindamiskomisjonil ei tekkinud kindlust, et 60 tunnise koolituse käigus läbitakse kõik õppekavas kirjeldatud teemad.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Õppekavade õpiväljundid ei ole mõõdetavad ja kõiki neid ei hinnata. Hindamiskomisjon soovib sõnastada mõlemal õppekaval mõõdetavad ja hinnatavad õpiväljundid. Projektkirjutamise õppekava puhul tuleks üle vaadata teise õpiväljundi sõnastus nii, et see väljendaks tegelikku teadmist või oskusi, mida õppija omandab.
- 2) Koolitajal ei ole ülevaadet õppija iseseisva töö tegelikust ajakulust ja individuaalsete konsultatsioonide mahtu ei arvestata õppekava sisse, seega on õppemahtude määratlus õppekavades ekslik. Komisjon soovib õppekavades tuua välja ka nõustamise tunnid, et koolitav oskaks arvestada kogumahuga, mis kursuse läbimiseks kulub.
- 3) Äriplaani koostamise õppekava puhul ei ole võimalik õppekavas märgitud ajavahemiku jooksul saavutada lubatud tulemust. Õppekava sisaldab 21 teemat, millest vaid viis on kaetud õpiväljunditega. Komisjon soovib õppe mahu ja õppe sisu viia kooskõlla ning lisada õpiväljundid, mis kataks kogu kursuse sisu.
- 4) Mõlemad õppekavad põhinevad õppija iseseisval töö, kus vastutus õppe tulemuse eest lasub õppijal. Baastadmiste omandamist ei hinnata. Komisjon soovib lisada õppekavasse auditoorse töö osa, kus õppijale antakse baastadmised, mis on kaetud õpiväljundi(te)ga ja mille saavutamist hinnatakse.

Arenguvõimalused

- 1) Veebivestlusel väitis koolitaja, et äriplaani koostamise kursusel kulub palju aega Töötukassa poolt nõutud finantstabeli täitmisele, mis on koolitaja arvates liiga keeruline ning õppijatel on vähesed Exceli tabeli kasutamise oskused. Komisjon juhib tähelepanu võimalusele, et õppijad ei ole iseseisva õppe käigus piisavalt omandanud vajalikke teadmisi ettevõtluusest. Soovitame koolitajal analüüsida, miks kulub õppijatel palju aega ühe tabeli täitmisele ja koolitajal selle juhendamisele.

- 2) Hindamisel olev 60 tunnine õppekava "Ettevõtluskoolitus äriplaani koostamisega" põhineb vaid õppija iseseisval töö, mis ei ole kõikidele õppijatele jõukohane ja kirjeldatud mahus saavutatav. Seetõttu soovib hindamiskomisjon pakkuda auditoorse tööga toetatud õpet.

KOONDHINNANG HINDAMISVALDKONNALE ÕPPEKAVA JA ÕPPEKAVAARENDUS

Hindamiskomisjon leiab, et asutusel ei ole selgeid ja tõenduspõhiseid õppekavade koostamise aluseid. Õppekavade loomine ja muutmine toimub põhiliselt koolitaja enda initsiatiivil ja oma kogemusest lähtuvalt. Sihtrühma vajadused selgitatakse koolituse käigus.

Äriplaani koostamise õppekavas on märgitud äriplaani koostamise aluseks väikeettevõtja, tase 5 kutsestandard ja õppekavas on üles loetud kõik kuus standardi kohustuslikku kompetentsi. Õppekava tegelik maht, õpiväljundid ja sisu ei kata neid kompetentse. Õppekava pealkiri, eesmärk ja sisu ei ole kooskõlas.

Mõlemas komisjoni poolt hinnatud õppekavas on küll õpiväljundid sõnastatud, kuid need on üldsõnalised ja ei ole äriplaani koostamise õppekavas märgitud aja jooksul saavutatavad. Õpiväljundid ei ole suures osas mõõdetavad ja kõikide täitmist ei hinnata.

Kuna mõlemad õppekavad põhinevad õppija iseseisval töö, millele lisaks pakutakse individuaalset nõustamist, on tegemist pigem konsultatsiooniga, mitte koolitusega. Õppekavade mahu sisse ei arvestata konsultatsioonidele kulunud aega ja koolitaja ei oma ülevaadet õppija iseseisva töö mahust. Koolituste õppevorm, mis põhineb vaid õppija iseseisval töö ja vastutusel, ei võimalda tulemust kvaliteetselt saavutada.

Hindamiskomisjon leiab, et kriteeriumi nõuded ei ole täidetud.

ÕPPEKAVA JA ÕPPEKAVAARENDUS: Nõuded ei ole täidetud

II ÕPPIMINE JA ÕPETAMINE

3. Koolitaja suunab õppijaid õppimise eest vastutust võtma.

***Suunised:** Õppijad on kaasatud õppeprotsessi kujundamisse. See tähendab, et õppeprotsessi alguses on õppijatega läbi arutatud, mis on õppekava eesmärk, õpiväljundid, kuidas toimub õppimine ja hindamine ning kuidas antakse tagasisidet. Koolituse alguses on kaardistatud, milliste ootustega on õppijad koolitusele tulnud ning nende ootustega arvestatakse.*

ANALÜÜS

Veebivestlusel sai komisjon teada, et kursusele "Ettevõtlusega alustamine ja äriplaani koostamine" jõuab enamus koolitatavaid läbi Töötukassa. Nende puhul teeb Töötukassa nõustaja eeltöö ja kinnitab koolitusvajaduse. Koolitaja enne koolituse algust üldiselt koolitatavatega ei kohtu, harva võtab mõni õppija ise enne koolitust koolitajaga ühendust. Veebivestlusel andis koolitaja teada: "Koolitusele jõuavad need, kes soovivad alustada enda äri ja soovivad Töötukassalt saada äriplaani teostamise jaoks raha. Need, kes ettevõtte alustamiseks raha ei soovi, antud koolitusele ka ei jõua".

Äriplaani koostamise koolitusel tehakse iga kursusel osalejaga algse nõustamise käigus äriidee analüüs. Peale idee analüüsi koostab õppija konkreetse tegevuskava äriplaani koostamiseks. Koolitaja annab tagasisidet äriideele, koos analüüsitakse, kas enne äriplaani kirjutamist on vajalik teha eelnevalt konkurentsiring, turu-uuring ja mis on üldse järgmised sammud.

Koolitusel on 5 ülesannet, mille iga täitmise kohta annab koolitaja kirjalikult tagasisidet. Iga ülesanne peab olema täidetud miinimum punktiskooriga, milleks on 50 punkti. Kui ülesande punktiskoor jääb alla 50, saab tööd parandada ja uuesti esitada.

Projektikirjutamise kursusele tulevad kõik soovijad, kel endal on vajadus kirjutada mõni konkreetne projekt.

Projektikirjutamise kursuse alguses toimub individuaalne nõustamine, kus selgitatakse välja, millise konkreetse projekti õppija endale valib. Nõustamise käigus arutatakse läbi erinevad variandid, õppija soovid ja eesmärgid ning sellest sõltub, millise projekti kirjutamise õppija valib.

Koolitusel on 1 ülesanne, mille täitmise kohta annab koolitaja kirjaliku tagasiside. Ülesanne peab olema täidetud punktiskooriga üle 50 punkti. Kui ülesande punktiskoor jääb alla 50, saab tööd parandada ja uuesti esitada.

Mõlema õppekava puhul kaasatakse õppija konkreetse ülesande täitmisega seotud õppeprotsessi ja koolitaja annab tagasisidet kirjutatud projekti või äriplaani kohta, kuid tagasisidet õppetöö käigus õppija arengu ja edasijõudmise kohta ei anta. Tagasiside kohta andis koolitaja teada, et kuna kõik koolitused jõuavad nõustamiseni/konsultatsioonini, püüab ta välja tuua õppija jaoks positiivsemaid asju, et motivatsioon ei kaoks. Koolitaja laseb algselt kirjutada selle äriplaani või projektitaotluse versiooni, mis õppijale endale hea tundub ja siis juhib tähelepanu, mis vajaks veel täiendamist.

Veebivestluses selgus, et kogu vastutus õpingute ees lasub õppijal ja koolitaja ei oma ülevaadet õppija kõigi õpingute edenemise üle. Komisjoni hinnangul ei anta õppijale tagasisidet baasteadmiste omandamise ja õppijate enda arengu kohta.

Tugevused

- 1) Koolituse alguses arutatakse personaalselt iga õppijaga tema projekt või äriidee läbi.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Komisjoni hinnangul antakse tagasisidet õppijale ainult tema poolt kirjutatud äriplaani või projekti kohta, kuid õppija arengu kohta tagasiside puudub.

4. Koolitajad kasutavad õppekava elluviimisel asjakohaseid õppemeetodeid, mis toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel.

Suunised: Koolitaja lähtub koolituse läbiviimisel õppekavast ja toetab õppijat õppe protsessis. Kui koolitust viib läbi mitu koolitajat, on koolitajad koostöös läbi arutanud terve koolituse sisu ja tagavad, et koolitus moodustab õppija vaates terviku.

Õppemeetodid on asjakohased: nende valikul on arvestatud koolituse eesmärgi, õpiväljundite ja sihtrühmaga ning need toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel. Koolitaja kasutab õppekava

eesmärkide saavutamiseks paindlikke ja vaheldusrikkaid ja õppijate eripärasid arvestavaid lähenemisviise, mis toetavad õppijate õppimist ning õpioskuste arengut.

ANALÜÜS

Koolitusasutuses on üks koolitaja. Mõlemad õppekavad on selgelt üles ehitatud nõustamisprotsessile, toetudes koolitaja enda praktilisele kogemusele.

Hindamisele on esitatud kaks õppekava. Äriplaani koostamise õppekava eesmärgiks on äriplaani koostamine, projektkirjutamise õppekava eesmärgiks näidisprojekti kirjutamine ja mõlemal juhul vajalike baasteadmiste omandamine, mis eeldab mahukat iseseisvat õppimist ja tööd. Õppevideote vaatamine, endale sobival ajal materjalide läbitöötamine ja ülesannete tegemine on väga hea enese- ja ajajuhtimisega hakkama saava inimese jaoks tugev pluss.

Eneseanalüüsis toob koolitaja välja, et igal õpilasel on võimalus personaalselt abi küsida igal ajahetkel, mis annab võimaluse personaalselt aidata. Abi küsimine enda initsiatiivil ei sobi kõigile, arvestades, et paljud õppijad jõuavad kursusele läbi Töötukassa. Töötukassa klientideks on sageli inimesed, kes on haridustee katkestanud või süsteemi suhtes heitunud ja kes vajavad seetõttu kavakindlat, juhendatud õpet ning õpimotivatsiooni loomist ja hoidmist.

Kuna mõlema õppekava õpiväljundid on sõnastatud nii, et suurem osa neist ei ole mõõdetavad, ei ole ka võimalik hinnata, kas õpioskuste arengut toetatakse nii, et õppijad jõuaksid õpiväljundite saavutamiseni.

Tugevused

- 1) Koolitaja poolt paindlik valmisolek õppija nõustamiseks igal ajal ja seeläbi õppija motivatsiooni hoidmine.

Parendusvaldkonnad ja soovitusel

- 1) Mõlemad õppekavad on selgelt üles ehitatud nõustamisprotsessile, toetudes koolitaja enda praktilisele kogemusele. Igal õpilasel on võimalus personaalselt abi küsida igal ajahetke, kuid abi küsimine enda initsiatiivil ja enda õppe juhtimine ei sobi kõigile. Tagasihoidlikumatel õppijatel (eriti kui õppija tuleb läbi Töötukassa) ei pruugi olla piisavalt julgust küsida abi ja ise aega kokku leppida ning võivad seetõttu jääda ilma koolitaja toest. Komisjon soovitab leppida õppijaga kokku kohe koolituse alguses konkreetne nõustamise regulaarsus ja aeg. See motiveerib õppijaid tegema kindlaks kokkulepitud ajaks ära kodutööd ja koolitaja saab paremini juhtida enda aega.

5. Õppekavas on sätestatud lõpetamise tingimused ja väljastatavad lõpudokumendid. Õppija saab koolitajalt tagasisidet oskuste, teadmiste ja hoiakute omandamise kohta. Tunnistuse andmise korral hinnatakse kõikide õpiväljundite saavutamist.

Suunised: Lõpetamise tingimused on asjakohased ja lõpetamise dokumentide väljastamisel lähtutakse seaduse nõuetest ([täienduskoolituse standardi § 2 lõike 1 punktis 9 ja § 3 lõigetes 1 ja 2](#)). Kui koolituse lõpus antakse tunnistus, siis on alati hinnatud kõikide õpiväljundite saavutamist ja antud selle kohta õppijale tagasisidet. Hindamine on läbipaistev ja objektiivne ning toetab õpiväljundite saavutamist. Kui koolitus lõpeb tõendiga, siis annab koolitaja igale õppijale arengut

toetavat tagasisidet oskuste, teadmiste ja hoiakute omandamise kohta. Hindamine ja tagasiside andmine toimub kas õppeprotsessi käigus või lõpus.

ANALÜÜS

Koolituse “**Ettevõtlusega alustamine ja äriplaani koostamine**” edukaks lõpetamiseks on vaja koostada äriplaani ning lahendada finantsülesanne. Äriplaani tuleb koostada Töötukassa äriplaani vormil ning finantsprognosis tuleb koostada etteantud Excel vormil.

Täiendava lisamaterjalina saatis koolitaja kuvatõmmise õppekeskkonnast, kus on kirjas, et lisaks äriplaani koostamisele on koolitusel 5 ülesannet:

- 1) Äriidee
- 2) Äriplaani üldosa
- 3) Turundusplaani
- 4) Finantsprognosis äriplaani juurde
- 5) Finantsülesanne etteantud finantsandmetega

Koolitus loetakse lõpetatuks, kui iga ülesande eest saadav punktiskoor on üle 50 punkti. Kui punktiskoor jääb alla 50, saab tööd parandada ja uuesti esitada. Punktide arvestus kehtib mitmeid aastaid ning alguse sai see Töötukassa soovist näha iga õppija ülesannete sooritusi ja hindeid.

Õppekava lõpetamise tingimuseks on koolitusel osaleja poolt koostatud äriplaani, mis vastab koolitusülesandes esitatud miinimumnõuetele.

Äriplaani koostamise õppekava õpiväljundid on: 1) oskab hinnata oma äriidee potentsiaali valitud turul; 2) tunneb ettevõtlusega seotud riske 3) koostab äriplaani, mille saab esitada rahastuse taotlemiseks. Veebivestluses selgus, et õppekeskkonnas on ülesandeid viis: alustatakse äriideest ja lõpetatakse finantsanalüüsiga. Kõiki viit ülesannet ka hinnatakse. Hindamine toimub koolitaja poolt, kirjutatud äriplaani osa ülevaatamisega ja tagasisidestamisega. Koolitajal on praktiline kogemus, mis annab teadmise, mida Töötukassa küsib ja ootab äriplaani. Vastavalt sellele saab ülesanne läbituks või mitte.

Projektikirjutamise õppekavas on lõpetamise eelduseks koolitusel osaleja poolt koostatud projektitaotlus. Projekt, mida koolitav kirjutama hakkab, selgub vestluses koolitajaga. Projektide kirjutamise maht on väga erinev. Veebivestluses tõi koolitaja näiteks Kultuurkapitali projekti, kus võib olla kuni kaks rida, aga varasemate Innove projektide puhul on vaja täita mitu lehte. Kui õppijal endal soovitud projekti ei ole, koostatakse KOP-i projektitaotlus elukeskkonna arendamiseks. Valmis kirjutatud projektitaotlus ja lisaks eelarve vorm laetakse õppekeskkonda üles. Iseseisev töö loetakse sooritatuks, kui selle eest saadav punktiskoor on üle 50 punkti. Kui punktiskoor jääb alla 50, siis saab tööd parandada ja uuesti esitada. Hindamissüsteem on sama, mis eelmise õppekava juures, kuid siin on hindamiseks ainult 1 ülesanne, lõpliku projekti kirjutamine, mille punktiskoor peab olema üle 50 punkti.

Õppekava lõpetamise tingimuseks on koolitusel osaleja poolt koostatud projektitaotlus, mis vastab koolitusülesandes esitatud miinimumnõuetele.

Mõlema õppekava puhul väljastatakse tunnistus juhul kui õppija saavutas õpiväljundid, kuid mõlemas õppekavas on võimalik hinnata ainult ühte õpiväljundit ja nendeks on äriplaani või näidisprojekti esitamine. Teised õpiväljundid ei ole hinnatavad.

Tõend väljastatakse juhul kui õppija ei saavutanud õpiväljundeid, aga siiski osales õppetöös. Tõendile märgitakse osaletud tundide arv. Veebivestlusel ütles koolitaja, et kasutajalogi järgi näeb ta õppekeskkonnast, mis õppematerjali keegi on vaadanud ja millist faili on avanud, aga hindamiskomisjon leiab, et see ei ole piisav viis hindamiseks õppetööd. Koolitaja mainis korduvalt, et õppijate tasemed ja õppimiskiirus on inimestel erinev, seega võib aeglasem õppija saada tõendi, läbides koolituse suurema tundide arvuga kui õppekavas kirjas.

Hindamiskomisjonile jäi arusaamatuks, kuidas tõendi puhul märgitakse osalenud/läbitud tundide arv - seda ei saa jälgida vaid kasutajalogi alusel. Mõlemad kursused on üles ehitatud õppija iseseisvale tööle koolituskeskkonda üles laetud materjalide põhjal. Kasutajalogist küll selgub teatav ajaline kulu, kuid mitte täielikult (kui nt inimene laeb faili alla ja töötab sellega arvutis edasi).

Õppekavades on välja toodud, et hindamine on mitmeeristav.

Eneseanalüüsis toob koolitaja välja, et "Koolitaja ülesanne on tagada sobivad hindamismeetodid. Hindamisele saadatud õppekavade puhul on vaja saada praktiline oskus ning seda on meie meelest ainuõige hinnata vastava praktilise töö koostamise põhjal". Antud väide annab info, et vastava koolituse läbinud õppija valdab erinevaid äriplaani või projekti taotluse vorme, kuid komisjoni hinnangul on kursus ülesehitatud ainult õppija poolt valitud ühele vormile ega õpeta laiemalt projektide või äriplaanide kirjutamist.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Mõlemas õppekavas väljastatakse tunnistus juhul kui õppija saavutas õpiväljundid, kuid mõlema õppekava puhul on võimalik hinnata ainult ühte õpiväljundit ja nendeks on äriplaani või näidisprojekti esitamine. Teised õpiväljundid ei ole hinnatavad. Komisjon soovib täpsustada tunnistuse väljastamise tingimused.
- 2) Tõendi väljastamise puhul puudub selge arusaam, kuidas märgitakse tõendile läbitud tundide arv. Komisjon soovib selgemalt sõnastada väljastatavate dokumentide kohta: millises mahus peab olema õppetöö läbitud ja millised ülesanded peavad olema täidetud, et saada tõend ja millal tunnistus.

6. Õppijatelt kogutakse tagasisidet õppimisele ja õpetamisele ning tulemusi analüüsitakse ja arvestatakse õppeprotsessi parendamisel.

Suunised: Õppijaid innustatakse andma koolitajale tagasisidet õppimise ja õpetamise protsessi kohta. Tagasisidet kogutakse süsteemselt. Tagasiside küsimused kajastavad koolituse erinevaid aspekte, näiteks õppijate rahulolu õppesisu, meetodite, hindamise, õppe mahu ja koolitajaga. Tagasiside tulemusi analüüsitakse ja arvestatakse õppeprotsessi parendamisel.

ANALÜÜS

Koolitaja kodulehel dokumendis "Täiendkoolituse kohta tagasiside kogumise kord" on kirjas: "Koolituskeskus palub täita iga toimunud koolituse järel osalejatel elektroonse tagasisidevormi. Tagasisidet on võimalik esitada anonüümselt. Tagasiside põhjal parandatakse õppekavade ja õppekorralduse kvaliteeti". Tagasiside küsitlus koosneb kolmest küsimusest:

- Koolituse nimi

- Iseloomusta koolitust
- Iseloomusta koolitajat

Koolitaja kinnitas veebivestlusel, et kasutab sama küsimustikku kõikide koolituste tagasisidestamiseks. Tagasiside vorm saadetakse kirjalikult Google Forms vahendusel. Lisaks arvestatakse ka õppijate poolt saadetud vabas vormis tagasisidet.

Hindamiskomisjonile saadetud tagasiside näited on positiivsed nii koolituse sisule kui koolitajale.

Koolitaja tõi veebivestlusel välja, et vastajate osakaal on suhteliselt madal, kuigi tagasisidet küsitakse kõigi käest, ka neilt, kes on kursuse pooleli jätnud. Eelmisel aastal oli mõlema õppekava läbijaid kokku kuni 20 ning nendest tagasisideküsitlusele vastajate protsent oli ca 20%. Hindamiskomisjon juhib tähelepanu sellele, et iga koolituse tagasiside ja sellega seonduv vajab analüüsi. Analüüsida tuleks, miks vastajate osakaal on nii madal - kas vastajate motivatsioon on madal, küsimused ei kõneta, kursuse lõpetajad on passiivsed vm?

Peamine soov koolitajal on tagasisidest aru saada, kas koolitus vastas õppija ootustele. Koolitaja kodulehel olevas dokumendis "Õppekavade kvaliteedi tagamise tingimused ja kord" on kirjas, et: "Õppekavade koostamisel arvestatakse koolitusel osalenute tagasisidet ja samuti koolitushuviliste soove ning praktilist vajadust koolituste osas". Vestlusest koolitajaga selgus aga, et realselt koolitavate poolt tulenevalt tagasisidest ei ole koolitaja õppekavades muudatusi teinud. Muudatus, mis on sisse viidud, on seotud online konsultatsiooni võimalusega Zoomis ja seotud äriplaani juurde kuuluva Excelis loodud eelarve vormi täitmisega. Seega tegemist on õppe korraldusliku muudatusega.

Peamised muudatused tulenevad Töötukassa ja EAS-i poolt kehtestatud nõuetest äriplaanile.

Arenguvõimalused

- 1) Kursuste tagasiside küsimusi on vähe ja need ei anna piisavalt informatsiooni selle kohta, kuidas parandada õppekavade ja õppekorralduse kvaliteeti. Kursuse tagasiside küsimustikku lisada juurde konkreetsemaid küsimusi: nt milline on õppekeskkonna kasutusmugavus, kuidas on koolitaja kättesaadavas jne. See annaks parema tagasiside kursuse kohta.
- 2) Iga koolituse tagasiside vajab analüüsi. Analüüsida tuleks, miks vastajate osakaal on nii madal: kas vastajate motivatsioon on madal, küsimused ei kõneta, kursuse lõpetajad on passiivsed vm.

KOONDHINNANG HINDAMISVALDKONNALE ÕPPIMINE JA ÕPETAMINE

Hinnatavate koolituste tugevuseks on see, et koolituse alguses arutatakse personaalselt iga õppijaga tema projekt või äriidee läbi. Tagasisidet antakse õppijale samuti tema poolt kirjutatava äriplaani või projekti kohta, kuid õppija arengu kohta tagasiside puudub. Mõlemad õppekavad on selgelt üles ehitatud õppija iseseisvale tööle ja selle juures koolitaja nõustamisprotsessile, toetudes koolitaja enda praktilisele kogemusele. Igal õpilasel on võimalus personaalselt abi küsida igal ajahetkel, kuid abi küsimine enda initsiatiivil ja enda õppe juhtimine ei sobi kõigile.

Kõikide õpiväljundite saavutamist ei hinnata. Õppekava osas "Väljastatav dokument" on välja toodud, et tunnistuse saab õppija kui on saavutanud õpiväljundid, kuid tegelikult hinnatakse mõlema õppekava puhul vaid ühte õpiväljundit kolmest (vastavalt äriplaani või projekti koostamine ja esitamine).

Komisjoni hinnangul ei ole võimalik vaid esitatud ülesannete põhjal õppekavade õpiväljundeid hinnata, sest selgusetuks jääb, milliste ülesannete läbimine toetab loetletud õpiväljundite saavutamist.

Komisjoni hinnangul ei võimalda koolitusasutuses kasutatav tagasiside ankeet koguda konstruktiivset tagasisidet ei koolitajate, õppeprotsessi ega koolitusasutuse kohta. Tagasiside põhjal ei ole muudetud õppekavasid.

Komisjoni hinnangul ei ole nõuded täidetud.

ÕPPIMINE JA ÕPETAMINE: Nõuded ei ole täidetud

III KOOLITAJAD

7. Koolitajatel on koolituste läbiviimiseks vajalik erialane kvalifikatsioon, õpi- ja/või töökogemus ja täiskasvanute koolitaja pädevus. Info koolitajate kompetentside kohta on kättesaadav koolitusasutuse veebilehel. Koolitaja arendab regulaarselt oma erialaseid ja täiskasvanute koolitaja pädevusi.

Suunised: Info kõigi koolitajate kompetentsust tõendava kvalifikatsiooni, õpi- ja/või töökogemuse kohta on kättesaadav koolitusasutuse veebilehel ([TäKS § 11 lõige 2](#)). Veebilehel on koolitajate kompetentside kirjelduses lisaks erialasele kvalifikatsioonile ja varasemale töökogemusele märgitud asjakohane erialane ja täiskasvanute koolitamise alane enesetäiendamine. Koolitusasutus on määratlenud nõuded koolitajatele (sh praktikajuhendajatele) ning neid rakendatakse koolitajate (sh praktikajuhendajate valikul). Asutusel on olemas praktika läbiviimise põhimõtted. Koolitaja analüüsib oma tegevust, võttes mh arvesse õppijate tagasisidet, ning hoiab end kursis uuemate suundadega nii eriala- kui täiskasvanukoolituse valdkonnas.

ANALÜÜS

Koolitaja kvalifikatsiooni kirjeldus nii õppekavades kui asutuse veebilehel on olemas, kuid liiga üldsõnaline ning väga varieeruv (sh erineva detailsusastmega) erinevate koolituste lõikes. Näiteks äriplaani koostamise kursuse juures kirjeldatakse koolitaja kvalifikatsiooni 11 lausega, aga projektikirjutamise kursuse puhul on kirjeldus vaid kahelauseline. Veebivestlusel selgitas koolitaja, et ta ei ole CV usku inimene, sest on ise tegelenud ühe personalifirma ülesehitusega ja näinud CV-sid, mis on "seinast-seina."

Täiskasvanute koolituse seaduse § 8 lõige 2 kohaselt peab täienduskoolitusasutuse pidaja avalikustama oma veebilehel muu hulgas ka täienduskoolituskursusega seotud täiskasvanute koolitajate nimed koos nende kompetentsust tõendava kvalifikatsiooni, õpi- või töökogemuse kirjeldusega. Softekon OÜ veebilehe on kirjeldatud koolitaja haridustase koos ülikooliga, mille ta on lõpetanud, kuid töökogemuse ja täienduskoolituse kirjeldus peaks sisaldama ka konkreetseid tegevusi ja koolitusi, mis on viimaste aastate jooksul läbitud.

Koolitaja on eelkõige praktik, kes kasutab oma kogemust ja asjatundlikkust klientide juhendamisel ja selles valdkonnas on tal pikaajaline vilumus. Kodulehel kuvatud tagasiside õppijatelt on positiivne ja koolitaja kinnitas veebivestlusel, et täiendab end ja õppematerjale õpetatavates valdkondades pidevalt.

Veebivestlusest selgus, et koolitaja ise hindab kõrgelt oma senist kogemust erinevates töövaldkondades ja saab aru, et täiskasvanute koolituse valdkonnas peaks ta juurde õppima. See arusaamine tekkis tal eelkõige HAKA poolt läbi viidud lävendipõhise kvaliteedihindamise järel 2021. aastal. Koolitaja uuris seejärel võimalusi enesetäiendamiseks, kuid leidis, et ülikooli tasemeõppes täiskasvanute koolitamisega seotud pädevuste arendamiseks tal ajalist ressursi ei ole. Komisjon juhib tähelepanu, et pädevusi on võimalik arendada ka täiendusõppes, sh osaledes ülikooli avatud õppe kursustel, omandades mikrokraade või osaledes erasektori poolt pakutavatel koolitustel.

Arvestades hindamisele esitatud õppekavasid, eneseanalüüsis kirja pandut ja veebivestluses väljendatud hoiakuid, vajavad koolitaja täiskasvanute koolitamisega seotud oskused ja teadmised süsteemset täiendamist eelkõige järgmistes valdkondades: õppekava arendus, sihtrühma vajaduste väljaselgitamine, väljundipõhine õpe, õppeprotsessi analüüs ja tagasisidestamine, õppija motiveerimine, sh õppijate hindamise alased teadmised ja oskused ning professionaalne enesearendamine.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Asutuse veebilehel on õppekavade juures olemas koolitaja kvalifikatsioonikirjeldus. Sellest ilmneb, et koolitajal on pikaajaline ettevõtluskogemus erinevates valdkondades. Kahjuks ei selgu aga kirjeldusest, mida see kogemus endast sisuliselt kujutab - kas on tegemist juhtimise või spetsialisti tasemel kogemusega. Komisjon soovib koolitajal oma veebilehel olevat enesetutvust selles osas rohkem avada ja põhjalikumalt ning konkreetselt (läbivalt õppekavade lõikes) kirjeldada koolitaja asjakohast töökogemust ja täiendusõppe läbimist.
- 2) Eneseanalüüsist ja veebilehel olevast kvalifikatsiooni kirjeldusest ei selgu, milline on koolitaja täiskasvanute koolitamise kompetents. Hindamisvestlusel selgus, et koolitaja on küll nende omandamisele mõelnud, aga pakutavate võimaluste osas on piirdunud ainult ülikoolide poolt pakutavate mahukate programmidega. Viimaste osas on aga koolitaja arvamusel, et tal pole selliseks enesetäiendamiseks piisavalt ajaressursi. Komisjon juhib siinkohal koolitaja tähelepanu, et täienduskoolitusturul on lisaks ülikoolides pakutavatele õppeprogrammidele ka hulgaliselt muid alternatiive, kuidas enda täiskasvanud koolitaja kompetentsust arendada, sh erinevad õppematerjalid ja lühikursused. Nende võimalusega saab tutvuda nt Eesti Haridus- ja Teadusministeeriumi või Eesti Täiskasvanute Koolitajate Assotsiatsiooni ANDRAS veebilehel ning kindlasti on sealt võimalik leida ka sobivamaid variante kui mahukas ülikooliprogrammid.

Kuna koolitajal on sedavõrd pikaajaline kogemus täiskasvanute koolitamise vallas, siis soovib komisjon tutvuda ka ANDRASE poolt pakutava täiskasvanute koolitaja kutse taotlemise võimalustega.

KOONDHINNANG HINDAMISVALDKONNALE KOOLITAJAD

Koolitajal on pikaajaline veebikoolituste ja ettevõtlusalane kogemus, mida ta on valmis õppijatega jagama. Ta on eelkõige praktik, kes kasutab oma kogemust ja asjatundlikkust klientide juhendamisel ning selles valdkonnas on tal pikaajaline vilumus.

Koolitaja kvalifikatsiooni kirjeldus nii õppekavades kui asutuse veebilehel on olemas, kuid liiga üldsõnaline ning erinev õppekavade lõikes ja see vajab suuremat konkreetsust eelkõige töökogemuse ja koolitaja enesearendamise kirjelduses.

Koolitaja täiskasvanute koolitamisega seotud oskused ja teadmised vajavad süsteemset täiendamist järgmistes valdkondades: õppekava arendus, sihtrühma vajaduste väljaselgitamine, väljundipõhine õpe, õppeprotsessi analüüs ja tagasisidestamine, õppija motiveerimine, sh õppijate hindamise alased teadmised ja oskused ning professionaalne enesearendamine.

Hindamiskomisjoni hinnangul on nõuded põhiosas täidetud.

KOOLITAJAD: Nõuded on põhiosas täidetud

IV RESSURSID

8. Füüsiline ja/või digiõppe keskkond on asjakohane ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel.

Suunised: Füüsiline keskkond vastab tervisekaitse, töötervishoiu ja tööohutuse nõuetele ja on õppijatele ohutu. Koolituse kirjelduse juures on olemas info ruumide ligipääsetavuse osas. Veebikeskkonnas läbiviidava õppe puhul arvestatakse õppija vajadustega. Õppija toetamiseks õpiväljundite saavutamisel on kavandatud aja- ja asjakohased digitehnoloogilised lahendused, sh vajadusel e-õppe keskkond. Koolituse kirjelduses on nimetatud, milliseid tehnoloogilisi vahendeid õppijal on vaja, et veebiõppes osaleda.

ANALÜÜS

Hindamisele saadetud õppekavad “Ettevõtlusega alustamine ja äriplaani koostamine” ning “Projektkirjutamine” on ainult veebikoolitused. Kursused toimuvad internetipõhises õppekeskkonnas, mis asub koolitaja veebilehel ja on õppijale kättesaadav ööpäevaringselt kuni koolituse lõpetamiseni. Õppekavade õppematerjali loendis on kirjas, et koolitaja poolt koostatud õppematerjalid asuvad õppekeskkonna koolitusplatvormil.

Komisjoni hinnangul panustab asutus palju ajalist ressursi uue keskkonna juurutamisel, et tagada õppijatele võimalikult mugav digiõppe platvorm sest kuni 2022. aasta lõpuni oli kasutusel Moodle keskkond, kuid alates aastast 2023 juurutavad uut platvormi MasterStudy. Üks erinevusi Moodle ja MasterStudy vahel on see, et kui seni klient ostis e-poest koolituse, lisas koolitusasutus ta Moodle kursusele. Uus platvorm on ehitatud nii, et kui e-poest ostetakse kursus, saab õppija endale kohe paroolid ja ligipääsu õppekeskkonda. Jäeb ära käsitsi koolitusele lisamise etapp. Kodulehel olevas dokumendis “Õppekorralduse alused” on kirjas, et koolituskeskkonda sisenemiseks vajalikud andmed edastatakse õppijale hiljemalt koolitusperioodi alguskuupäeva hommikul. MasterStudy on koolituste läbiviimistele mõeldud tarkvara mõne lisaga, millel on omad miinused, kuid veel ei ole jõutud kõiki võimalusi rakendada ja katsetada. Hetkel töötatakse paralleelselt kahes keskkonnas, et näha kumb asutuse jaoks paremini töötab. Mõlemad keskkonnad on pilvepõhised ja eraldi tarkvara alla laadima ei pea. Hindamisvestluse käigus jagas koolitaja enda ekraani ja näitas õppekeskkonna ülesehitust ja sinna ülespandud materjale.

Hindamiskomisjon nägi veebivestlusel ettevõtluskoolituse õppematerjalile. Õppematerjalid on jagatud viieks ülesandeks, kuna äriplaan koostatakse 5 etapi kaupa. Igas ülesandes olid teemade kohased videod, e-loengu materjalid ja Exceli tabelid, mida õppija iga teema juures täidab. Koolitajale on kasutajalogist nähtav, millist loengut on õppija avanud ja kui kaua on õppija videot vaadanud. Kui õppija täidab mõnda ülesannet, saab koolitaja sellekohase märguande ja õpilane saab enda tehtu kohta tagasisidet. Õppija koostatud äriplaan või projekt laetakse samuti sinna õppekeskkonda üles ja koolitaja annab tagasisidet nende kohta kirjalikult sama platvormi vahendusel.

Projektkirjutamises on 1 ülesanne ja see on konkreetne projekt, mille õppija endale ise valib. Ülejäänud protsess on sarnane ettevõtluskoolituse juures kirjeldatule.

Lisaks on õppekeskkonna väliselt salvestused Youtube` s, mis on õppijale lingiga jagatavad.

Veebivestluse käigus sai komisjon teada, et igal õppijal on vajadusel võimalik saada jooksvalt konsultatsiooni ning siis kasutatakse Zoom keskkonda. Zoomi kasutatakse kuna seal on mugavalt lahendatud ekraani jagamine, mis aitab kaasa kui on vaja õpetada digioskuseid, nt. Word või Excel tabeli täitmist. Zoom konsultatsioonid salvestatakse ja need salvestused lähevad konkreetsele koolitusgrupile üles, et nad saaksid hiljem järgi vaadata.

Kursusel on osalenud erivajadustega (täpsemalt liikumispuudega) õpilane ning veebikoolitus on hea lahendus, kus õppija saab olla endale sobivas keskkonnas.

Koolitusasutuse kodulehel on dokumendis "Õppekorralduse alused" välja toodud, et kõik koolitused on internetipõhised, st kuhugi ei pea tulema ja õppida saab igal pool, kus on internetiühendus (ka väljaspool Eestit).

Hindamiskomisjoni arvates on õppekeskkond ajakohane ja toetab koolituse eesmärgi saavutamist.

KOONDHINNANG HINDAMISVALDKONNALE RESSURSID

Hindamisele saadetud koolitused on ainult veebikoolitused, mis on kättesaadav õppijale ööpäevaringselt peale koolituse tasumist. Igale õppijale antakse peale koolituse tasumist enda kasutaja ja parool. Ettevõtte kodulehel ja õppekavades on kirjas, et tegemist on veebikoolitustega. Õppekeskkond ei vaja eraldi allalaadimist ning on kättesaadav kõigile üle maailma. Koolitusasutus on võtnud sellest aastast kasutusele uue platvormi MasterStudy, mis on efektiivsem koolitajale ja mugavam õppijale. Personaalseid nõustamisi tehakse läbi Zoom keskkonna, mis on kõigile kättesaadav.

Koolitusasutuse õppekeskkond on nõuetekohane, vastab koolituse eesmärkidele ning toetab õppijat, seega nõuded on täidetud.

RESSURSID: Nõuded on täidetud